

Midler, men naturligvis afhænger Resultatet, som jeg før sagde, for den aldeles overvejende Dels Vedkommende af Omstændigheder, over hvilke ingen Regering er Herre. Imidlertid maa jeg jo meget advare imod, at man hengiver sig til et for sangvinsk Syn paa vore Finanser efter dette Resultat. Vi have været saa daarlig vant i de sidste Aar, at vi nu virkelig ere nær ved at himle over, at Statsregnskabet nu kun viser en Underbalance af ca. 2 Mill. Kr. Men det er der ingen Grund til, og endnu mindre Grund er der dertil, naar det Finanslovsforslag, som er forelagt os her, og hvor der tages Hensyn til de stærkt stigende Indtægter, som forskellige Lovgivningsforanstaltninger have skaffet til Veje paa forskellige Omraader, endda viser en Underbalance paa $1\frac{1}{4}$ Mill. Kr.; dette er virkelig, som den højtærede Finansminister meget rigtigt sagde, ikke at svømme i Penge. Der bliver saa meget mindre Grund til at se overvættets lyst derpaa, som det jo er en mange Gange paapeget og almindelig anerkendt Kendsgerning, at den budgetterede Udgift paa Finansloven meget langt fra vil svare til den virkelige Udgift. Jo ædrueligere og mere tilbageholdent Budgettet er lagt — saaledes som det virkelig er lagt i Aar — des mere kan man forudse, at der i Aarets Løb med Nødvendighed vil melde sig forskellige ny Krav, som ville finde Udtryk i Ændringsforslag til Finansloven, og dertil komme jo de ny Udgifter paa Tillægsbevillingsloven. Det vil sikkert være meget billigt sluppet, hvis vi kunne antage, at Udgifterne ville forøges med saadan noget som 3 Mill. Kr., det er meget muligt, at de ville forøges endnu mere, det kommer meget an paa, hvilke ny Love, som medføre Udgifter, der vedtages i Aarets Løb. Og om saa den Indtægtsforøgelse ud over Budgettet, som ganske vist ogsaa jeg ligesom det ærede Medlem for Løvel (A. Nielsen) venter, vil kunne holde Maal med en saadan Udgiftsforøgelse, er altid et Spørgsmaal, som ingen vil kunne sige noget sikkert om. Men der skal i alt Fald slet ikke saa lidt til, at den kan gøre det; der skal slet ikke saa lidt til, at der for det Finansaar, som vi nu skulle til at lovgive for, skal komme Balance. Lad mig tilføje, at jeg for mit Vedkommende ingenlunde er tilfreds med Balance. Jeg mener, at, for at vi kunne fyldestgøre de Krav, som den offentlige Mening med Rette stiller til Regering og Rigsdag, maa vi vende tilbage til *Overskud*. Vi maa indrette vor Finanshusholdning paa, at der bliver et

passende Overskud af Statshusholdningen. Det maa man for det første altid gøre, naar man vil være paa den sikre Side; hvis man vil være sikker paa at undgaa Underbalance, maa man indrette sig paa Overskud. Det er en gammel Regel, som ogsaa slaar til med Hensyn til Statshusholdningen. Dernæst er der de Krav, som opstaa paa forskellige Omraader; jeg behøver ikke at nævne dem. Det er bekendt nok for os, hvilke store og kostbare Byggeforetagender der forestaar, hvor mange Penge Retsreformen vil koste osv. Det løber saa meget op, at vi skulle passe paa, hvis vi skulle faa disse Ting gennemførte, uden at vi behøve at gribe til ny Statslaan, og uden at vi behøve atter at komme ind i en Underbalancens Æra.

Men hvorfor det ligger mig allermest paa Hjerte, at vi indrette vor Statshusholdning saadan, at vi kunne paaregne et rimeligt Overskud, er, fordi jeg og mange med mig have en bestemt Maade, hvorpaa vi ønske dette Overskud anvendt, nemlig til en Toldreform af en saa gennemgribende Beskaffenhed, at den virkelig kan give nogen Lettelse til dem her i Landet, som have mindst Raad til at betale Skat, og som betale forholdsvis mest gennem den indirekte Beskatning, en Toldreform, som tillige vil være i Stand til at lette de forskellige Virksomheder her i Landet, som nu i saa høj Grad lide under et Arbejde med toldbeskyttede Materialier, og som lide saa stærkt under Toldbeskyttelsens Tryk. Nu have vi jo reformeret de direkte Skatter, men, som jeg saa mange Gange har udtalt, er det, der staaar tilbage, ikke alene den tungeste og vanskeligst gennemførlige Del af Opgaven, men det er ogsaa saa ubetinget den nationaløkonomisk set vigtigste og den, som bør ligge dette demokratiske Ting mest paa Sinde, fordi Toldreformen er de fattiges, de ubemidlede Skatterreform. En i sig selv hvilende Toldreform vil der jo af mange Grunde, som jeg ikke her skal komme ind paa at udvikle, ikke være meget ved, og hvis vi derfor ville undgaa ny Skattepaalæg, maa vi se at skaffe Overskud for at kunne tilvejebringe en Toldreform, som er noget værd, og som kan tilfredsstille den offentlige Mening. Denne offentlige Mening gaar jo langt ned i Samfundet, ja ned til Samfundets allerdybeste Lag, og her er der ingen, som ikke vil blive berørt af den indirekte Beskatning. Og for saa vidt gaar den ogsaa ret højt op, som vi kunne sige, at navnlig Landbruget som Helhed stiller Kravet om en